

Wstęp do programowania

INP003203L

rok akademicki 2021/22

semestr zimowy

Laboratorium 9

Karol Tarnowski

karol.tarnowski@pwr.edu.pl

L-1 p. 220

Plan prezentacji

- Wprowadzenie do pętli
- Pętla `while`
- Pętla `for`
- Złożone operatory przypisania

Wprowadzenie do pętli

- Typowym zadaniem wykonywanym przez programy komputerowe jest wielokrotne powtarzanie tej samej sekwencji poleceń (np. wykonywanie takich samych obliczeń dla zestawu danych)

Wprowadzenie do pętli

01_powtorzenia.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje wielokrotne powtórzenie tej samej sekwencji poleceń.
2 #
3 #Program pobiera od użytkownika przyspieszenie
4 #w ruchu jednostajnie przyspieszonym i oblicza drogę przebytą przez ciało
5 #we wskazanym czasie (zakłada się ruch bez prędkości początkowej).
6 #Program wykorzystuje funkcje get_acceleration(), get_time(),
7 #calculate_displacement().
8 def main():
9     a = get_acceleration()
10
11     #początek powtórzonej sekwencji
12     t = get_time()
13     s = calculate_displacement(a,t)
14     print('W czasie',t,'s','ciało przebyło drogę',s,'m.')
15     #koniec powtórzonej sekwencji
16
```


Wprowadzenie do pętli

01_powtorzenia.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
8 def main():
9     a = get_acceleration()
10
11     #początek powtórzonej sekwencji
12     t = get_time()
13     s = calculate_displacement(a,t)
14     print('W czasie',t,'s','ciało przebyło drogę',s,'m.')
15     #koniec powtórzonej sekwencji
16
17     #drugie powtórzenie
18     t = get_time()
19     s = calculate_displacement(a,t)
20     print('W czasie',t,'s','ciało przebyło drogę',s,'m.')
21
22     #trzecie powtórzenie
23     t = get_time()
24     s = calculate_displacement(a,t)
25     print('W czasie',t,'s','ciało przebyło drogę',s,'m.')
26
```


Wprowadzenie do pętli

01_powtorzenia.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
27 #I: brak
28 #P: pobranie od użytkownika przyspieszenia i konwersja na float
29 #O: wartość przyspieszenia
30 def get_acceleration():
31     return float(input('Podaj przyspieszenie [m/s^2]: '))
32
33 #I: brak
34 #P: pobranie od użytkownika czasu i konwersja na float
35 #O: czas
36 def get_time():
37     return float(input('Podaj czas [s]: '))
38
39 #I: przyspieszenie i czas
40 #P: obliczenie drogi według wzoru  $1/2*a*t^{**2}$ 
41 #O: droga
42 def calculate_displacement(a, t):
43     return .5*a*t**2
44
45 main()
```


Pętla `while`

- Do wielokrotnego wykonania fragmentu kodu można wykorzystać pętle `while`

- Składnia:

`while warunek:`

`ciało pętli`

Pętla while

Pętla nieskończona

03_nieskonczona_petla_while.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje pętlę nieskończoną.
2 #
3 #Program pobiera od użytkownika przyspieszenie
4 #w ruchu jednostajnie przyspieszonym i oblicza drogę przebytą przez ciało
5 #we wskazanym czasie (zakłada się ruch bez prędkości początkowej).
6 #Program wykorzystuje funkcje get_acceleration(), get_time(),
7 #calculate_displacement().
8
9 def main():
10     a = get_acceleration()
11
12     keep_going = 't' #nadano keep_going wartość 't'
13
14     while keep_going == 't': #warunek jest prawdziwy
15         t = get_time()
16         s = calculate_displacement(a,t)
17         print('W czasie',t,'s','ciało przebyło drogę',s,'m.')
18
19         #wartość keep_going nie zmienia się nigdzie w pętli
20         #czyli warunek keep_going == 't' będzie zawsze spełniony
21         #(wykonanie pętli można przerwać skrótem klawiaturowym Ctrl + C)
```


Pętla `while`

- Pętla `while`, która w ciele pętli nie zmienia wartości zmiennych wykorzystanych w warunku pętli, będzie pętlą nieskończoną

Pętla `for`

- Do wielokrotnego wykonania fragmentu kodu można wykorzystać również pętle `for`

- Składnia:

```
for iterator in lista_elementów:  
    ciało pętli
```


Pętla for

04_for_liczby.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje prostą pętlę for.
2
3 #Program wyświetla liczby z listy: [1, 2, 3, 4, 5]
4 #Elementy listy umieszczone są w nawiasach kwadratowych.
5
6 def main():
7     print('Wyświetlam liczby od 1 do 5')
8     for num in [1, 2, 3, 4, 5]:
9         print(num)
10        input()
11
12 main()
```


Pętla for

iterator *lista*

```
04_for_liczby.py
File Edit Format Run Options Window Help
1 #Program pokazuje prostą pętlę for.
2
3 #Program wyświetla liczby z listy: [1, 2, 3, 4, 5]
4 #Elementy listy umieszczone są w nawiasach kwadratowych.
5
6 def main():
7     print('Wyświetlam liczby od 1 do 5')
8     for num in [1, 2, 3, 4, 5]:
9         print(num)
10        input()
11
12 main()
```

ciało pętli

Pętla for

05_for_liczby.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje prostą pętlę for.
2
3 #Program wyświetla liczby z listy: [1, 3, 5, 7, 9]
4
5 def main():
6     print('Wyświetlam liczby nieparzyste od 1 do 9')
7     for num in [1, 3, 5, 7, 9]:
8         print(num)
9
10 main()
```


Pętla `for`

- Pętla `for` może przechodzić po liście o dowolnych elementach

Pętla for

- Lista może zawierać również ciągi tekstowe

06_for_ciagi_tekstowe.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje prostą pętlę for.
2
3 #Program wyświetla ciągi tekstowe z listy.
4 #Lista może zawierać ciągi tekstowe jako elementy.
5
6 def main():
7     print('Atomówki to:')
8     for name in ['Bajka', 'Bójka', 'Brawurka']:
9         print(name)
10
11 main()
```


Pętla for

- Do generowania listy można wykorzystać funkcję **range ()**

```
07_for_liczby_range.py
File Edit Format Run Options Window Help
1 #Program pokazuje użycie funkcji range() do generowania listy.
2
3 #Program wyświetla liczby z listy: [0, 1, 2, 3, 4]
4 #Listę można stworzyć poleceniem funkcją range().
5
6 def main():
7     print('Wyświetlam liczby od 0 do 4')
8     for num in range(5):
9         print(num)
10
11 main()
```


Pętla for

```
08_for_range.py
File Edit Format Run Options Window Help
1 #Program pokazuje prostą pętlę for.
2
3 #Program wyświetla ten sam ciąg tekstowy 5 razy.
4
5 def main():
6     for x in range(5):
7         print('Python jest fajny!')
8
9 main()
10
```


Pętla for

09_for_range.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje użycie pętli for i funkcji range()
2 #do wygenerowania tabeli danych.
3
4 #Program wyświetla tabelę prędkości w metrach na sekundę
5 #(od 10 do 50 co 10) z przeliczeniem na kilometry na godzinę.
6
7 RATIO = 3.6 # 1 m/s = (1/1000 km) / (1/3600 h) = 3.6 km/h
8
9 def main():
10     print('v[m/s]\tv[km/h]')
11     for v in range(10,60,10):
12         print(v,mps_to_kmph(v),sep='\t')
13
14 # I: prędkość w metrach na sekundę
15 # P: mnożenie prędkości przez przelicznik (1 m/s = 3.6 km/h)
16 # O: prędkość w kilometrach na godzinę
17 def mps_to_kmph(v): #meter per second to kilometers per hour
18     return v*RATIO
19
20 main()
```


Pętla for

10_for_range.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje użycie pętli for i funkcji range()
2 #z danymi pochodzącymi od użytkownika.
3
4 #Program wyświetla liczby całkowite od podanej liczby początkowej
5 #mniejsze od zadanego ograniczenia z podanym krokiem.
6
7 def main():
8     print('Program wyświetla liczby całkowite od podanej liczby początkowej')
9     print('mniejsze od zadanego ograniczenia z podanym krokiem.')
10    init = int(input('Podaj liczbę początkową: '))
11    end = int(input('Podaj ograniczenie: '))
12    step = int(input('Podaj krok: '))
13    for i in range(init,end,step):
14        print(i)
15
16 main()
```


Pętla for

- Funkcja `range ()` może przyjmować trzy argumenty:
 - `start` - początek zakresu,
 - `stop` - koniec zakresu,
 - `step` - krok.

Pętla for

11_for_sumowanie_liczb.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje przykład użycia pętli for.
2 #
3 #Program sumuje 5 liczb podanych przez użytkownika.
4
5 MAX = 5
6
7 def main():
8     print('Program sumuje',MAX,'liczb podanych przez użytkownika.')
9
10    total = 0.0
11    for counter in range(MAX):
12        number = float(input('Podaj liczbę: '))
13        total = total + number
14
15    print('Suma wynosi ',total)
16
17 main()
18
```


Operatory złożone

Operator	Przykład użycia	Odpowiednik polecenia
+=	x += 5	x = x + 5
-=	y -= 2	y = y - 2
*=	z *= 10	z = z * 10
/=	a /= b	a = a / b
%=	c %= 3	c = c % 3

Operatory złożone

12_zlozone_operatory.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje przykład użycia
2 #złożonego operatora dodawania.
3 #
4 #Program sumuje 5 liczb podanych przez użytkownika.
5
6 MAX = 5
7
8 def main():
9     print('Program sumuje',MAX,'liczb podanych przez użytkownika.')
10
11     total = 0.0
12     for counter in range(MAX):
13         number = float(input('Podaj liczbę: '))
14         #złożony operator dodawania polecenie
15         #total = total + number
16         total += number
17
18     print('Suma wynosi ',total)
19
20 main()
```


Pętle for i while

Porównanie

20_while_for_break_continue.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 # Program pokazuje porównanie pętli while oraz for
2 # na przykładzie wypisywania ciągu tekstowego.
3
4 # Dodatkowo pokazuje także działanie instrukcji
5 # break oraz continue w obu pętlach.
6
7 def main():
8     text = 'napis'
9
10    print('while_example(text)')
11    while_example(text)
12    input()
13
14    print('for_example_1(text)')
15    for_example_1(text)
16    input()
17
18    print('for_example_2(text)')
19    for_example_2(text)
20    input()
```

Pętle for i while

Porównanie

```
39 def while_example(text):
40     i = 0
41     while i < len(text):
42         print(text[i])
43         i = i+1
44         #i = i+1
45
46 def for_example_1(text):
47     for c in text:
48         print(c)
49
50 def for_example_2(text):
51     for i in range(len(text)):
52         print(text[i])
53         #i = i+1
```

Pętle `for` i `while`

Porównanie

- W pętli `while` instrukcje sterujące przebiegiem pętli nie są w jednym miejscu
- W pętli `while` trzeba samodzielnie zmieniać licznik pętli
- W pętli `while` można zmieniać licznik pętli
- Pętla `for` sprawdza się przy znanej liczbie powtórzeń, pętla `while` sprawdza się przy nieznanym liczbie powtórzeń

Instrukcje `break` i `continue`

- Polecenie `break` kończy wykonanie pętli

```
55 def while_break_example(text):
56     i = 0
57     while i < len(text):
58         if text[i] == 'p':
59             break
60         print(text[i])
61         i = i+1
62
63 def for_break_example(text):
64     for c in text:
65         if c == 'p':
66             break
67         print(c)
```


Instrukcje `break` i `continue`

- Polecenie `continue` kończy wykonanie iteracji pętli

```
69 def while_continue_example(text):
70     i = 0
71     while i < len(text):
72         if text[i] == 'p':
73             i = i+1
74             continue
75         print(text[i])
76         i = i+1
77
78 def for_continue_example(text):
79     for c in text:
80         if c == 'p':
81             continue
82         print(c)
```


Absolutne minimum

- Kiedy stosuje się pętle?
- Jaka jest składnia pętli `while`?
- Jaka jest składnia pętli `for`?
- Jak wykorzystać funkcję `range()`?
- Jak wykorzystać operatory złożone?